

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-kustosz-pamieci-narodo/nagroda-kustosz-pamieci-narodo-3/24239,Boleslaw-Michal-Nieczuja-Ostrowski-19072008.html>
02.03.2026, 20:11

Bolesław Michał Nieczuja-Ostrowski (1907–2008)

05.05.2016

Bolesław Michał Nieczuja-Ostrowski

Generał brygady, ps. „Bolko”, „Grzmot”, „Tysiąc”, „Michałowicz”.

Urodził się 29 września 1907 r. w Haliczu (woj. stanisławowskie) z ojca Michała i matki Anieli.

Ukończył gimnazjum humanistyczne w Przeworsku. W okresie nauki należał do harcerstwa, doszedł do funkcji Komendanta Hufca ZHP w Przeworsku.

W 1931 r. ukończył w stopniu podporucznika szkołę oficerską w Komorowie – Ostrowi Mazowieckiej. Jako młody oficer służył w 5. Pułku Strzelców Podhalańskich w Przemyślu. Stamtąd skierowany został do szkolnictwa wojskowego podchorążych i oficerów rezerwy w Zambrowie, a następnie do Różan nad Narwią. We wrześniu 1939 r. walczył jako dowódca kompanii 115 PP, a następnie 114 PP 41 Dywizji Piechoty Rezerwowej Grupy Operacyjnej „Wyszków”. Został odznaczony Krzyżem Walecznych.

Po ucieczce z niewoli niemieckiej już od października 1939 r. działał w konspiracji – najpierw we Lwowie, gdzie organizował „Polską Organizację Lwów”, a następnie został z ramienia ZWZ Komendantem Miasta Lwowa. Tropiny przez NKWD uciekł do Krakowa, gdzie w kwietniu 1940 r. został szefem uzbrojenia i organizatorem produkcji konspiracyjnej broni Okręgu ZWZ-AK Kraków kryptonim „Ubezpieczalnia”. Od sierpnia 1943 r. w randze majora pełnił obowiązki inspektora Inspektoratu Rejonowego AK kryptonim „Michał-Maria” (Miechów, Olkusz, Pińczów). W lipcu 1944 r. został mianowany dowódcą 106 Dywizji Piechoty AK kryptonim „Dom”, utworzonej w ramach Inspektoratu „Maria” obok Krakowskiej Brygady Kawalerii i wielu pomniejszych jednostek do zadań specjalnych. Działania wojenne zakończył w stopniu podpułkownika ze starszeństwem od 11 listopada 1944 roku.

W 1945 r., po rozwiązaniu AK, przeniósł się na „ziemie odzyskane” koło Elbląga, gdzie wraz z garstką swoich żołnierzy organizował życie gospodarcze. Na przydzielonym przez PUR terenie kilku miejscowości na północ od Elbląga zawiązał wraz z żołnierzami Spółdzielnię Gospodarczo-Społeczną w Pogroździu. O dynamice tego przedsięwzięcia świadczy wizyta ministra Eugeniusza Kwiatkowskiego, który wysoko ocenił efektywność organizacyjną. To dobrze rozwijające się przedsięwzięcie przerywają aresztowania. Aresztowany był trzykrotnie. Za trzecim razem, w 1949 r. po uciążliwym śledztwie w Krakowie skazano go dwukrotnie na śmierć. Po apelacjach zmieniono wyrok na dożywocie. Siedział 7 lat w więzieniach: w Krakowie, Sztumie i Wronkach.

Wyszedł na wolność w 1957 roku. Po okresie adaptacji do warunków życia w nowej rzeczywistości, namówiony przez środowisko plantatorów i ogrodników prywatnych stał na czele nowo organizowanej Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej „Żuławy” w Elblągu. Sprawność organizacyjna bezpartyjnego i z przeszłością akowską prezesa nie mieści się w schemacie ideowym PZPR. W wyniku manipulacji przestał być prezesem i stracił pracę. Po trudnościach z uzyskaniem pracy, po pewnym czasie, korzystając z pomocy środowiska akowskiego otrzymał zatrudnienie w Zespole Prasy PAX w Gdańsku na stanowisku kierownika kolportażu, gdzie pracował do emerytury.

Po przemianach ustrojowych po 1989 r. został awansowany do stopnia pułkownika z wsteczną datą od 1945 roku. W 1991 r. w pierwszych nominacjach generalskich Prezydent RP Lech Wałęsa awansował go do stopnia generała brygady.

Został uhonorowany następującymi odznaczeniami: Krzyż Virtuti Militari V kl.; Krzyż Walecznych; Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami; Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski; Krzyż Armii Krajowej; Krzyż Drugiej Obrony Lwowa; medal od papieża Jana Pawła II „Pro Ecclesia et Pontifice”; Honorowe Obywatelstwo Miasta Elbląga, Miechowa, Wolbromia. Odznaki honorowe: ZHP, Polska Organizacja Wojskowa we Lwowie, Stow. Żołnierzy AK w Krakowie.

Po przejściu na emeryturę zajął się opracowywaniem monografii Inspektoratu AK „Maria”. Wydał następujące pozycje książkowe: Rzeczpospolita Partyzancka. Inspektorat AK „Maria” w walce – tom I obejmujący dzieje inspektoratu w początkowym okresie konspiracji, w latach 1939-1942, oraz tom II, cz. I – obejmujący lata 1943-1944. Przekazał w niej dane dotyczące podstawowych komend konspiracyjnych omawianego okresu. Rozpoczął przygotowanie do druku cz. II tego tomu, poświęconego stronie organizacyjnej istniejących w tym czasie jednostek konspiracyjnych na całym terenie inspektoratu i ich działalności sabotażowo-dywersyjnej. Wydał też w 1993 r. książkę zawierającą osobiste refleksje – Drogi Miłości Bożej.

W ostatnich latach, mimo podeszłego wieku, aktywnie uczestniczył w życiu społecznym. Był założycielem i prezesem Fundacji Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i Sekcji Obrony

Życia Dziecka im. Inspektoratu „Maria” oraz założycielem Gwardii Jezusa i Maryi, działającej w ramach ruchu szerzącego kult Miłosierdzia Bożego.

Zmarł 13 lipca 2008 r. w Elblągu.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)